

מצווה לנפש

תובנה מעשית ממצווה הנלמדת בפרשת השבוע

»«

פרשת בראשית

»»» מהשבה יוצרת מציאות «««

המצווה בפרשה: ויברך אתם אלהים ויאמר
להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ
וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים
ובכל זיה: הרמישת על הארץ (בראשית א כז)

את חמשת חומשי התורה אנו פותחים בלימוד על בריאת העולם. בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ. הפתיח הזה מפתיע כיון שאנו רגילים להתייחס אל ספר התורה כל ספר של מצוות, הוראות המדגישות לנו מה נכון לעשות ומה לא. לשם מה יש צורך בתיאור של בריאה? אין בתיאור זה לא מצווה ולא הוראה, לא מצוות עשה ולא מצוות לא-תעשה. לשם מה מפרטת התורה ומתארת את דברי ימי העולם, את הבריאה ואת החיים הראשונים על פני האדמה?

על השאלה הזו עומד רש"י בפירושו, משמו של רבי יצחק: אמר רבי יצחק: לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מ"החודש הזה לכם" (שמות יב ב), שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל. ומה טעם פתח בבראשית?

משום: "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" (תהלים קיא ו), שאם יאמרו אומות העולם לישראל: לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים; הם אומרים להם: כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו.

לא נאריך במאמר זה בביאור התשובה, אך ניקח מדברי רש"י תובנה חשובה ויסודית. גם חלקי התורה שנראים כסיפורים ותיאורי עובדות, טומנות בחובם מסרים משעיים משמעותיים. לכל פרט בתורה יש מסר עבורנו, בכל סיפור ובכל מעשה יש לקח שעלינו ללמוד ולתרגם לחיי המעשה.

במשך שנתיים זכינו בחסדי שמים ללמוד יחד חלקים מפרשיות השבוע, הפקנו לקחים וחשבנו על תובנות שיכולות ללוות את כולנו בחיי היומיום. לאחר שנתיים מלאות, נבקש השנה להתמקד במצוות המופיעות בפרשיות השונות. בכל שבוע נעסוק במצווה אחרת המופיעה בפרשה, נדון בה ונלמד כיצד היא יכולה להשפיע לטובה על כולנו. אשמח מאוד לקבל הערות, מחשבות ותובנות מכל אחד ואחת מהקוראים.

«»

כל החיים על פני האדמה עוסקים ברבייה. המינים השונים של היצורים מתרבים, מביאים לעולם דורות חדשים המקיימים את המין בעולם. בין המינים הללו קיים גם המין האנושי. גם בני האדם פרים ורבים, מתרבים ומקיימים את מינם בעולם הזה. זוהי פעולה טבעית, כזו שנעשית באופן מובן מאליו.

למרות זאת, בפרשת השבוע אנו לומדים על ציווי מיוחד לבני האדם: פרו ורבו את הארץ. אין כמעט אח ורע לכך שהתורה מצווה על פעולה שהיינו עושים גם לולי צוותה על כך. אין לנו מצווה לאכול או לשתות, אין לנו מצווה ללכת לישון או לקום בבוקר. מדוע על פריה ורבייה ציווה הקדוש-ברוך-הוא ציווי מיוחד?

קיום העולם חשוב מאוד בעיני הבורא, לא רק כדי שהעולם יהיה מלא באנשים אלא כדי שיכירו יודעו כל יושבי תבל כי ה' הוא האלוקים. את פעולת קיום העולם ניתן לעשות באופן טבעי, בלי להקדיש מחשבה לשליחות הנפלאה של הורים הבוחרים להביא נשמה חדשה לעולם. תורת ישראל מלמדת אותנו כי גם פעולה אנושית וטבעית כזו יכולה להפוך לפעולה קדושה ומרוממת, אם רק נדע להתייחס אליה בכובד הראש הראוי ומתוך הבנה שאנו שותפים ליצירה המולאה הזו.

לפני בריאת האדם אנו לומדים על כך שאלוקים - כביכול - התייעץ עם המלאכים אודות הבריאה. 'נעשה אדם' הוא אמר. בעבר ציטטנו את דבריו של רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל שהסביר כי קריאה זו מופנית לכל יחיד ויחיד. נעשה - אותך - לאדם, יחד, תהפוך לאדם גדול ומרומם. בתוך קריאה זו נוכל לשמוע גם צליל של שותפות. בורא העולם פונה לכל אחד ואחת מאיתנו ומזמין אותנו לחוויה הנפלאה של יצירת חיים, נעשה אדם, יחד. אתם ואני נהיה שותפים ביצירתו ובהבאתו לעולם של ילד נוסף, אתם ואני נעשה אדם, נוביל את העולם אל תיקונו ונמלא את היקום בקדושה ובטהרה. מצוות 'פרו ורבו', המצווה הראשונה בתורה, היא המצווה שמלמדת אותנו כיצד להתייחס למעשים הפשוטים שלנו. מצוות פרו ורבו מלמדת אותנו כי אפילו פעולה אינסטינקטיבית וטבעית יכולה להפוך למעשה של רוממות וקדושה, מצווה שאין למעלה ממנה. כאשר אנו שבים לשגרת החורף, כדאי שנתרגל להקדיש מחשבה רגע לפני המעשים שאנו עושים, לצקת תוכן רוחני ועמוק גם במעשים היומיומיים שלנו, תוכן שימלא אותנו בסיפוק ויתן לנו כח לעלות ולהתעלות.

ביום ראשון הקרוב תעמוד בתי היקרה תמר תחת החופה לצד חתנה הנפלא ארי. בשעה זו בה הם מקימים את ביתם הם לא רק 'מתחתנים' אלא הם מקבלים על עצמם את השותפות המשמעותית ואת הרצון לקחת חלק בבניית עוד בית בעם היהודי. חתונה יהודית אינה רק חגיגה של שניים שבחרו לחיות יחד אלא זמן משמעותי וקדוש, זמן של תיקון עולם ורצון מרומם להשתתף בבניית חיי-קדושה על פני האדמה.

בשמחה מרוממת כזו אך טבעי שתהיו שותפים עמנו. אשמח מאוד בהשתתפותכם, לומדי ולומדות 'נפש יהודי', בוגרים ובוגרות, חברים ידידים ומכרים. מחכה לשמוח עמכם בשמחה יהודית אמיתית. מי יתן שכוחה של השמחה תשפיע טוב על כולנו, בבריאות, בשמחה ובעליה תמידית.

**שבת שלום!
אליהו אילני**

בס"ד

נעלה את ירושלים על ראש שמחתנו

בשבח והודיה לבורא עולם
הגנו מותכבדים להזמינכם להשתתף
בשמחת כלולות ילדינו היקרים

אֶהָרֶן ב"י עב"ג תַּצֵּר תחי'

שתתקיים אי"ה ביום ראשון כ"ח תשרי תשפ"ג

23.10.22 למניינם, בגן אירועים קסאנאדו

רח' בן ציון גליס 50, פתח תקווה

קבלת פנים בשעה 18:00

החופה בשעה 18:30

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו

משה ורותי וולפסון אליהו ותגית אילני

עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם

הרב אביעזר וחנה וולפסון הרב צבי ואסתר אילני
הרב דוד גרודזינסקי הרב משה וחיה רוזנפלד